

OLAF v letu 2021: razkrivanje in preprečevanje goljufij

Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) je v letu 2021 priporočil, naj se za proračun EU izterja več kot pol milijarde evrov. Urad OLAF je kljub nenehnim izzivom, ki jih prinaša pandemija, še naprej ščitil proračun EU, in sicer z odkrivanjem in preiskovanjem vedno bolj prilagodljivih goljufov ter preprečevanjem goljufij v zvezi z mehanizmom EU za okrevanje in odpornost, vrednim več milijard.

Danes objavljeno poročilo urada OLAF za leto 2021 razkriva nove trende goljufij na številnih področjih ter preiskave in operacije s posebnim poudarkom na goljufijah, ki škodijo okolju – od projekta pogozdovanja, ki se nikoli ni zgodil, do zrušenega cevovoda za pitno vodo – ter obsežnih goljufijah na področju carin in tihotapljenja odpadkov.

Generalni direktor urada OLAF Ville Itälä je v zvezi z objavo letnega poročila urada OLAF za leto 2021 dejal: „Urad OLAF je lani ponovno dosegel odlične rezultate preiskav, ki so prispevali k zaščiti finančnih interesov EU, saj je priporočil izterjavo več kot pol milijarde evrov, izgubljenih zaradi goljufij in nepravilnosti.

Preprečevanje je najučinkovitejše orodje, ki ga imamo, in je v središču dela urada OLAF in institucij EU. Poleg svojih preiskav je urad OLAF leta 2021 prispeval k razvoju zaščitnih ukrepov proti goljufijam v zvezi z mehanizmom za okrevanje in odpornost, iz katerega bo več kot 720 milijard evrov namenjenih evropskemu zelenemu in digitalnemu prehodu. Goljufije vse pogosteje povzročajo postransko škodo zdravju in varnosti ljudi ter okolju. Kot je poudarjeno v poročilu urada OLAF, je to še toliko bolj pomembno glede na povečanje sredstev EU, namenjenih zelenemu prehodu.

Goljufi so še naprej poskušali izkoristiti pandemijo COVID-19. Ko so bile vse oči uprte v zagotavljanje cepiv, smo razkrili goljufe, ki so poskušali navezati stik z nacionalnimi organi s fiktivnimi ponudbami za dobavo cepiv v vrednosti več kot 16 milijard evrov.

Leto 2021 je bilo za urad OLAF pomembno tudi zato, ker smo veliko dela vložili v pripravo podrobnih informacij, namenjenih za Evropsko javno tožilstvo. Dejavnost odkrivanja urada OLAF je pomembna za Evropsko javno tožilstvo, ki je na podlagi informacij urada OLAF odprlo vsaj 85 zadev. Zaradi vsega tega je bilo osebje urada OLAF močno obremenjeno. Ponosen sem na to, kako urad OLAF služi Evropejcem in Evropejcam.“

Uspešnost preiskav urada OLAF v letu 2021:

- Urad OLAF je **zaključil 212 preiskav** ter izdal **294 priporočil** pristojnim nacionalnim organom in organom EU,
- Urad OLAF je izdal priporočila za **izterjavo 527,4 milijona evrov** v korist proračuna EU,
- Urad OLAF je na podlagi **1 110 sporočil, ki so jih prejeli in analizirali njegovi strokovnjaki in strokovnjakinje**, začel **234 novih preiskav**.

Goljufi so še naprej izkoriščali pandemijo ter so postali še bolj iznajdljivi in prilagodljivi. Na strani odhodkov je najbolj zaskrbljujoč pojav infiltracija organiziranih kriminalnih združb, ki se kaže v obliki upravnih nepravilnosti, kot so dvojno financiranje, navzkrižje interesov, manipulacija razpisov, in na druge načine.

Urad OLAF je še naprej preiskoval primere kršitev in nespoštovanja pravil s strani članov in uslužbencev EU institucij, organov, uradov in agencij ter tako prispeval k uveljavljanju najvišjih standardov javne uprave v EU.

Na strani prihodkov so se goljufi spopadali z vse večjimi težavami pri prevozu velikih količin blaga, tako da so večje pošiljke blaga razdelili v manjše pošiljke. Zapleteni vzorci slamnatih družb s sedežem v številnih jurisdikcijah, tudi zunaj EU, so bili namenjeni prikrivanju goljufij v zvezi s prenizkim vrednotenjem in poreklom blaga. Pojavile so se nove oblike goljufij v zvezi s COVID-19, zelenim prehodom in ravnanjem z odpadki.

Goljufije pri zelenih projektih in digitalizaciji

Vsaj 37 % sredstev mehanizma EU za okrevanje in odpornost bo namenjenih spodbujanju zelenega prehoda EU. Urad OLAF je leta 2021 odkril in preiskal številne primere, ki kažejo, kako so goljufi merili tudi na zelene projekte in sredstva za digitalizacijo, ki je še en steber financiranja iz instrumenta NextGenerationEU. Ti primeri in vzorci prispevajo k analizi in prihodnjim preiskavam urada OLAF, kar bo v prihodnje pripomoglo k zaščiti mehanizma EU za okrevanje in odpornost. Poročilo urada OLAF za leto 2021 vključuje tudi primere goljufij v zvezi s financiranjem projektov programske opreme, alternativ za pesticide, projektov v povezavi z gozdovi in okolju prijaznejšim letalom. Tihotapljenje čez meje lahko negativno vpliva tudi na zelene ambicije Evrope: kot je razvidno iz poročila, je urad OLAF dejaven proti nedovoljeni trgovini z odpadki, tihotapljenju nedovoljenih hladilnih plinov in nedovoljenim pesticidom.

Preprečevanje goljufij in zaščita sredstev EU za okrevanje

Preprečevanje izgub prihodkov in preprečevanje goljufij pri odhodkih je najučinkovitejši način za zagotovitev, da je vsak evro dobro porabljen. Urad OLAF se je v preteklem letu še naprej osredotočal na preprečevanje. Eden od primerov, predstavljenih v poročilu urada OLAF za leto 2021, kaže, kako so njegovi preiskovalci in preiskovalke odkrili

morebitno zlorabo v višini najmanj 330 milijonov evrov in priporočili njeno ustavitev, še preden je do zlorabe lahko prišlo. Strokovnjaki in strokovnjakinje urada OLAF za preprečevanje goljufij so v letu 2021 sodelovali tudi pri mehanizmu za okrevanje in odpornost. Posebna projektna skupina je pregledala nacionalne načrte z vidika ustreznih ukrepov za preprečevanje goljufij in poročala neposredno sodelavcem pri Evropski komisiji, pristojnim za odobritev nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost 27 držav članic EU.

Lažne ponudbe cepiv proti COVID-19

Urad OLAF je februarja 2021 javnost izrecno opozoril na nevarnost prevar, povezanih s cepivi proti COVID-19. Od vladnih virov v državah članicah EU je prejemal informacije o ponudbah domnevnih posrednikov za prodajo velikih količin cepiv, ki so bila večinoma odobrena za uporabo v EU. Kot je ugotovil urad OLAF, je bil cilj goljufov prepričati javne organe, da izvedejo velika predplačila za zagotovitev prodaje, in nato izginiti z denarjem. Pri vseh teh različnih poskusih prevar je šlo za skoraj 1,2 milijarde odmerkov cepiva po skupni zahtevani ceni več kot 16,4 milijarde evrov. Posredovanje urada OLAF je pomagalo razkriti te lažne ponudbe, preprečiti velike izgube za javne finance in zaščititi zagotavljanje cepiv.

Tihotapljenje tobaka

Tobačni izdelki predstavljajo velik delež tihotapljenega ali ponarejenega blaga, s katerim se OLAF ukvarja vsako leto. Leta 2021 ni bilo nič drugače: urad OLAF in njegovi partnerji so skupaj ustavili vstop na trg EU 437 milijonov nezakonitih cigaret, od tega 93 milijonov cigaret, pretihotapljenih v EU, 253 milijonov cigaret, zaseženih zunaj njenih meja, in 91 milijonov cigaret, ki so bile nezakonito proizvedene na lokacijah po vsej EU. Poleg tega je urad OLAF nacionalnim organom pomagal zapleniti skupno 372 ton surovega tobaka. Ti ukrepi so po ocenah državam članicam EU prihranili 90 milijonov evrov izgubljenih prihodkov.

Celotno poročilo je na voljo [tukaj](#).

Naloge, pooblastila in pristojnosti urada OLAF:

Naloga urada OLAF je odkrivanje, preiskovanje in preprečevanje goljufij v zvezi s sredstvi EU.

Urad OLAF izpolnjuje svoje naloge na naslednje načine:

- opravlja neodvisne preiskave goljufij in korupcije v zvezi s sredstvi EU za zagotovitev, da se denar vseh davkopllačevalcev EU uporabi za projekte, ki lahko ustvarijo delovna mesta in rast v Evropi;
- s preiskovanjem hujših kršitev, ki jih storijo uslužbenci in člani institucij EU, prispeva h krepitvi zaupanja državljanov in državljanek v institucije EU;
- razvija premišljeno politiko EU za boj proti goljufijam.

Urad OLAF v svoji neodvisni preiskovalni funkciji lahko preiskuje zadeve v zvezi z goljufijami, korupcijo in drugimi kršitvami, ki škodijo finančnim interesom EU v zvezi z:

- vsemi odhodki EU: glavne kategorije porabe so strukturni skladi, kmetijska politika in skladi za razvoj podeželja, neposredni odhodki in zunanja pomoč;

- nekaterimi področji prihodkov EU, predvsem carinami;
- sumi hujših kršitev s strani osebja EU in članov institucij EU.

Ko OLAF zaključi preiskavo, morajo pristojni organi EU in pristojni nacionalni organi primere preučiti in odločiti o nadaljnjem ukrepanju na podlagi priporočil urada OLAF. Za vse zadevne osebe se domneva, da so nedolžne, dokler se ne dokaže krivda na pristojnem nacionalnem sodišču ali sodišču EU.

Dodatne informacije:

Jana CAPPELLO
uradna govorka
Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)
Telefon: +32 22985549
E-pošta: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_sl

Eirini NIKOLAIDOU
namestnica uradne govorka
Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)
Telefon: +32 22983128
E-pošta: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_sl

